

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 282/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenie domových samospráv, o. z.**, Rovniankova 14, Bratislava, zastúpeného Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Svk/33/2023 z 27. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia práv podľa čl. 2 ods. 5 v spojení s čl. 3 ods. 2 až 4 a čl. 9 ods. 1 až 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“) s následkom porušenia čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 2, 4 a 5, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NSS“).

II.

2. Okresný úrad zamietol odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu, ktorým bolo podľa § 29 ods. 11 a 13 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „EIA“) rozhodnuté, že navrhovaná zmena prevádzky zberu a úpravy kovových odpadov sa nebude posudzovať podľa EIA. Krajský súd správnu žalobu sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu zamietol. Ako nedôvodnú vyhodnotil jeho námietku o nezrozumiteľnosti a nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia okresného úradu, keďže okresný úrad sa dostatočne vysporiadal s jednotlivými odvolacími námietkami. Poznamenal, že všeobecná námietka nezákonnosti bez konkrétnej argumentácie vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu je nedôvodná. Krajský súd uviedol, že z pripomienok sťažovateľa nevyplývajú konkrétne negatívne vplyvy, ktoré by vznikli v dôsledku zmeny navrhovanej činnosti.

3. K požiadavke sťažovateľa na vyhotovenie kópie celého administratívneho spisu krajský súd poukázal na to, že sťažovateľ mohol do spisu nazrieť a navrhovaná zmena bola podľa EIA zverejnená na webe, pričom sťažovateľ bol riadne upovedomený o podkladoch rozhodnutia a mal možnosť vyjadriť sa k nim. Krajský súd ako nedôvodnú vyhodnotil námietku o neumožnení zúčastniť sa konzultácie podľa § 63 EIA, keďže okresný úrad konzultáciu nezvolal a z EIA nevyplýva povinnosť vykonať konzultácie na žiadosť dotknutej verejnosti. Krajský súd ako nekonkrétne posúdil všeobecné konštatovanie sťažovateľa o nesúlade rozhodnutia s účelom Aarhurského dohovoru a o chýbajúcich zmiernujúcich opatreniach podľa § 29 ods. 13 EIA.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú NSS ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom zamietol. K námietke, že správny súd poukázal na zneužívanie práva sťažovateľom, NSS uviedol, že tieto úvahy neboli rozhodujúce. Uviedol, že s jednotlivými námietkami sťažovateľa sa krajský súd dostatočne zrozumiteľne vyrovnal. NSS rovnako ako krajský súd uviedol, že pripomienky a vyjadrenia sťažovateľa boli nekonkrétne. K nezverejneniu stanovísk dotknutých orgánov uviedol, že táto otázka už bola posúdená v skoršom rozhodnutí a nie je dôvod odchyliť sa od záverov, že tento postup nie je v rozpore so zákonom. K námietke sťažovateľa o nevykonaní konzultácií ústnym pojednávaním podľa § 63 EIA odkázal na svoje skoršie rozhodnutia s tým, že konzultácie neboli potrebné, keďže okresný úrad zabezpečil dostatok podkladov na rozhodnutie. NSS zamietol návrh sťažovateľa na prerušenie konania, keďže v konaní niet otázok, na zodpovedanie ktorých by bolo potrebné obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“).

III.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti popisuje priebeh konaní pred správnymi orgánmi a správnymi súdmi. Uvádza rozsiahle úvahy o význame občianskeho aktivizmu pri ochrane životného prostredia, opisuje diskreditáciu zo strany štátu a vyjadruje presvedčenie, že táto sa premietla aj do arbitrárnych a formalistických rozhodnutí. Sťažovateľ sa domnieva, že sústavná proti nemu zameraná činnosť štátu mu sťažila uplatňovanie základných práv. Je presvedčený, že súdy ho majú za chronického sťažovateľa a dezinterpretovali jeho skutočný záujem na ochrane životného prostredia.

6. Sťažovateľ namieta, že správne súdy s ním nekonali ako so zainteresovanou verejnosťou a jeho správnu žalobu posudzovali ako žalobu právnickej osoby. V tom identifikuje nesprávne právne posúdenie, pretože v konaní uplatňoval ochranu práva na priaznivé životné prostredie. Tým došlo k jeho diskriminácii a k odmietnutiu spravodlivosti. Sťažovateľ opakuje svoje námietky o tom, že mu nebolo umožnené zúčastniť sa na konzultáciách podľa § 63 EIA. Napokon namieta spôsob, akým sa NSS vysporiadal s jeho návrhom na polozenie prejudiciálnej otázky SD EÚ. To isté navrhuje aj v konaní o ústavnej sťažnosti. Formuluje otázky: (i) či je doterajšia prax ústavného súdu v jeho veciach hodná ochrany právom Európskej únie, (ii) či sa rozhodnutia SD EÚ vo veciach životného prostredia a ochrany ekologických spolkov týkajú všetkých oblastí ochrany životného prostredia a (iii) či sa rozsudok SD EÚ má interpretovať extenzívne v kontexte vnútroštátneho práva, teda či sa prednosť environmentálnych záujmov aplikuje na všetky konania bez ohľadu na podoblasť práva životného prostredia.

IV.

7. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

8. Posúdenie veci všeobecným súdom môže viesť k porušeniu základných práv iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Úlohou správneho súdnictva nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali rozhodné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (IV. ÚS 127/2012). Rozsudok NSS, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali.

9. Nedôvodná je námietka sťažovateľa o jeho diskriminácii z dôvodu, že správne súdy o jeho žalobe konali ako o žalobe právnickej osoby, a nie ako o žalobe zainteresovanej verejnosti, a preto nesprávne skúmali porušenie jeho subjektívnych práv, no nie práv zainteresovanej verejnosti. Tak tomu nie je. Krajský súd a následne NSS sa zaoberali správnu žalobou sťažovateľa v rozsahu, v ktorom bolo možné identifikovať jeho námietky. Aj správna žaloba zainteresovanej verejnosti je správou žalobou, a nie je dôvod k nej pristupovať inak ako k akejkoľvek inej správnej žalobe. Podľa § 178 ods. 3 Správneho súdneho poriadku zainteresovaná verejnosť je oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Z podaní sťažovateľa krajský súd a následne NSS vyvodili konkrétne námietky, ktoré podľa neho mali viesť k nezákonnosti rozhodnutia okresného úradu. S týmito námietkami sa vysporiadali konkrétnymi odpoveďami, ktorých správnosť sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamieta. Predovšetkým však z ústavnej sťažnosti nemožno identifikovať, v čom mal byť či už rozhodnutím správnych orgánov, alebo správnych súdov porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.

10. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je nekoncentrovaným uplatňovaním neadresných námietok vo vzťahu k rozhodnutiam orgánov verejnej správy a správnych súdov. NSS poskytol sťažovateľovi jasné, zrozumiteľné a výstižné odôvodnenie, pričom reflektuje na ťažiskové skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o jeho kasačnej sťažnosti. NSS sa vyjadril aj k námietke sťažovateľa o nevykonaní konzultácií ústnym pojednávaním podľa § 63 EIA a odkázal na svoje skoršie rozhodnutie s tým, že konzultácie neboli potrebné, keďže okresný úrad zabezpečil dostatok podkladov na rozhodnutie. Rozsah odôvodnenia rozhodnutí krajského súdu a NSS nevybočuje z mantinelov práva na spravodlivý proces. V prípade sťažovateľa teda nemožno považovať závery rozsudku za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

11. NSS sa dostatočne zaoberal aj návrhom sťažovateľa na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok SD EÚ. Zrozumiteľne a logicky objasnil, prečo tieto otázky nemajú žiadnu relevanciu pre rozhodnutie o správnej žalobe. Obdobne sťažovateľom v ústavnej sťažnosti

predložené otázky, ktoré sa zameriavajú na činnosť sťažovateľa a rozhodnutia ústavného súdu bez uvedenia konkrétneho ustanovenia práva Európskej únie, nemajú vplyv na správnosť záverov rozhodnutia okresného úradu a NSS. Ide o otázky bez konkrétneho presahu k aplikácii práva Európskej únie.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu